

da sem zahajal v javne prostore in sklanjal svojo glavo. Seveda, svoboden bom. Nič vam ne pomaga, če držite z žrtvijo. Žrtev je moja in samo moja. Ne prebudi se. A čigava žrtev bom jaz, povejte, čigava javna žrtev bom jaz? Bom politična žrtev? Ne. Bom svetniška in mučeniška žrtev? Ne. Bom sploh žrtev? Ne. Kaj bom torej, ko bom omahnil pod streli puškinih krogel, ko bom z veliko vdrtno obležal v prahu? Bom še zmerom zločinec? Ne. Srečen sem. Iz ekstaze v ekstazo se zagledam proti nekemu tujemu, skoroda tesnobnemu nebu. Tam ni teles. Pa tudi praznega prostora ni. Tam je smrt, prava smrt.

Nevin
Birsa

Pesmi

POGLED SKOZI STEKLO

Sipko nebo visi nad vsem, kar zaznavam.
 Še srce stresajo sledovi plesnive vlage
 in reke in arterije, vse, kar nekam teče,
 morda srebrna sled polža,
 ognjemeti sunkovitih ptic,
 ki jih rodi zemlja
 in vdihava nebo,
 morda proge tišine,
 ki trkajo obnje in jih koljejo žogice biljarda,
 morda snet in saharski prah
 ali obledele rastline,
 ki rastejo v soju brez sonca,

s soncem in brez svetlobe,
 morda gore, ki tavajo v očeh,
 gore, ki so se pognale nad oblake,
 proti neznanim zvezdam in dlje,
 ali kamniti, pozabljeni vodnjaki
 s tisoč podobami in vrstami glasov,
 ki iščejo izhod,
 ki se v neznani vzvalovani gladini
 odbijajo
 in se uveli in skrčeni
 povrnejo k svojemu izviru,
 morda v kolobarjih
 in duščem vonju premoga,
 ki se svetlika, navlažen s poznimi klici,
 sredi jeklenih otokov
 in inštitutov in v medlih obrisih mest,
 kjer potopljeni v mrak tarnajo,
 morda nekje, kjer s sten visi plesniva vlaga,
 kjer megla zastira težko gorovje,
 kjer se neopazno odlepi gruča odprtih kandelabrov
 iz ozadja,
 kjer je drevje kakor pogled
 skozi motno steklo:
 vse sluzasto, boleče in spolzko.

PISAL BI Pisal bi z zvezdami nova stoletja,
 risal iz točk daljice neskončnih globin,
 se rokoval s tisočletji,
 ki mi orajo obraz,
 se boril z enim samim mirnim, velikim bogom,
 ki se je izsanjal na obnemelih arkadah,
 vbrizgal bi injekcije iz srca zemlje v srce neba,
 postavil trajekt med nespečnost in žilij neba,
 izgoreval z nezgorljivimi znaki, ki jih skozi zavese
 pošiljajo nedoumljiva bitja,
 s presunjenimi oblaki bi padel v poglede živih tuljav,
 tjujenje in v od beline zastrašene arktike!

Potem se pogovarjam s tanko vsebino poleg mene
 razlitega mene, se v disonancah vzravnam,
 pogledam pročelja, aluminijaste okvire.

Skozi neznosen živžav nespečnosti se v drncu
 sproži iz rokavskega preliva jata žarečih konj.

GALEJE Ni bilo več vetra, samo svetloba.
 Vrgla je senco v skale,
 izpljuskane od megel, s širokimi zarezi.
 Galeje so plule nad črnimi hrbitišči,
 pogreznjenimi v vonj alg,
 plule so skozi viharje, ki so viseli
 na nevidni niti oblakov,
 galeje so plule v sredozemlje
 mimo ožganih otokov,
 mimo razjedenih svetilnikov, ki so brez glasa
 padali v globine med repaste aligatorje
 in škorpijone, plule so po morju,
 ki je bilo kot rumen, žejen pesek,
 daleč na odprtem morju.
 Galeje so plule, gnane od svetlobe.
 Niso se ustavljale ne ob prividih
 otokov ne v sajastih zalivih.
 Njihovi temni mornarji so hoteli naprej.
 Noči so bile polne spačenih zvezd,
 vesla pa so pritajeno udarjala.
 Mornarji so naprezali telesa
 in v njihovih očeh se je solzilo sonce.
 Črni, ožgani mornarji.
 Galeje so plule skozi noči,
 proti jutrom in skozi noči.
 Galeje, gnane od svetlobe.

ODGRNJENI ZASTOR

Noč se je dotaknila zemlje,
 odprl sem vrata, odprle so se poti,
 srebrne kot polževi sledovi,
 nekaj sem še iskal, truden od molčanja,
 stopil sem na cesto, v daljavi so se svetile
 gore, hodil sem in hodil,
 ampak slišal sem glas, ki me je klical,
 od koder sem odšel, črna roka je mahala
 za mojim hrptom, vrni se, vrni se,
 vrni se, hitel sem, ampak gore so postajale
 manjše in bolj meglene, kljub temu sem hitel,
 zavil v blazne želje, s svetlobo v rokah
 in z rokami v žepih, pot je postajala
 prašna in je izginjala za mano
 kot nerazločna sluz,
 na obronkih se je zasvetlikalo,

ugasnilo tako nenadoma, kot se je spočelo,
 skale so začele rasti na moji desni in levi,
 gledal sem predse, pot je šla navzgor,
 ne strmo, a vzdržno, gozdovi so se redčili,
 hlad je butal vame z redkimi zobmi,
 gore so postajale manjše, še sem razločil
 njihove obrise, a bile so brez sija,
 hitel sem in hitel, hodil in hodil,
 nisem čutil utrujenosti, samo v ustih
 se je nabiralo nekaj raskavega in suhega,
 hodil sem in hodil,
 tema se je gostila in ko sem pod nekim previsom
 samo priprl oči, sem začutil čuden
 in ne močen udarec in pogledal sem naprej:
 stal sem med vrati in v daljavi so se svetile
 gore: s čistimi obrisi, svetle in bele.

ŠE SAM V SVETU

Trakec sproži atomsko reakcijo,
 ki se kot da bi zrl skozi stekleno komoro,
 prižiga tam zunaj v drobcenih in hitrih
 bliskih zelenine; poklekнем.
 Brenčanje besed, ki jih izlivam, in čebel,
 ki se približajo, noseč drget:

in sidra spuščajo svojo ostro bolečino
 skozi sopenje in plivkanje senc
 na nek drugi svet, vzdolž stebrišč,
 kjer velike slike svetnikov prinašajo
 nov mir; tu morda umiram, pod težo ekrazita.

Trup ladje najeda in žge morje,
 slišim vesla, krike deževij,
 gonilni soj zvezd pronica vame ostro kot rezka
 piščal in blago kot mrzel dah roke
 na vročičnem čelu, zmedeno od redkih
 brizgov strahu in sirot, ki trkajo
 v pršenju na šipe davnih ljudstev.

Vsa bolšči in sonca smrti
 sejejo jate čiger vame, a jaz držeč
 to cvetje v rokah, ves zaverovan
 v dediščino in neme, odprte ustne,
 ki silijo vame, jaz med kometi,
 med jokom, ki dimi zadnji ali prvi vzdih,
 v brezraku; in rad bi se vrnil

v cikcaku zvezd na jaso, kjer bi me dlani
v srhu spočetega jutra, v obletavanju
strel in kačjih pastirjev ponesle
z noži bodeče svetlobe pred tvoje noge,
o nova, bridkejša bolečina ven.

Lučka
Petrič

Fani

Študija št. 4 ((Nesrečnica)

»And I don't know her grave...«

Opazovala je svoje roke, posute z rjavimi pikami, čez kosti je bila razpeta koža kot pergament, nagubana, izsušena. In ni vedela, ali so: cvetlice, tako obledele barve, ali del predmetov, ki so bili v sobi že ves čas, odkar je bila tu; del predmetov, ki jih je nekoč poznala, zdaj pa so se ji odtujili. Pozabila je na odnose med ljudmi, na to, kaj so

včasih pomenili drug drugemu in njej. Najbolj čudno je bilo, da so se te izsušene, blede cvetlice lahko gibale, če je sama hotela, bile so posušene, a ni vedela, kaj naj z njimi počne. Tako obupno blede so bile in neznane.

Vse v sobi je bilo prašno, prekrito s plastjo časa, in temno. Okno se je odpiralo proti razpraskanemu staremu zidu, ki je padal v betonsko dvorišče in se dvigal do nevidnega neba. Nikoli ni videla trave iz razpoke v betonu. Samo otroci so kdaj pa kdaj kriče pritekli in se igrali vojno. A ni vedela, da so otroci, niti kaj se igrajo. Mislila je, da so sovražniki, ker so tako neusmiljeno kričali.

Ničesar ni več vedela. Čudila se je zvijuganim črtam po temnih cvetlicah na španski steni, čudila se je ogledalu, ki je odsevalo del mize in del sivega, neskončnega zidu, tako da se je pojavil dvakrat v sobi, in okno je bilo presekanano na dele. Ni mogla odpreti oknic v ogledalu. Vedela je, da tega ne more, čeprav se ji je zdelo, da bi morala.

Vse, česar se je spominjala, se je sproti razbijalo v zamegljene prizore, zmedene in razbite, in ni jih mogla urediti, naj se je še tako trudila. Prihajali so, zamegljeni kot dan v hudi vročini, ko sonce razbija barve in oblike, in preden jih je utegnila domisliti, so se ji izvili in razblinili v nič. Bolelo jo je, zato je včasih prek njenih pergamentnih lic zdrsnila slana kaplja, včasih pa se je morala na glas zasmejati veselemu prizoru v sebi.